

Sonia Kozub-Skalska



– biegły sądowy, audytor, doktorant UE w Katowicach, autor wielu publikacji o tematyce podatkowej, Prezes Zarządu w Kancelarii Finansowo-Księgowej EXPERT

Kilka sposobów na uniknięcie podatku od spadków i darowizn

■ Sonia Kozub-Skalska, Prezes Zarządu w Kancelarii Finansowo-Księgowej „Expert” Sp. z o.o.

Podatek od spadków i darowizn jest daniną, o której należy pamiętać, otrzymawszy spadek, darowiznę i inne darmowe świadczenia przewidziane w ustawie podatkowej. Podkreślić trzeba, że problem takiego podatku wystąpi nie tylko przy świadczeniach pieniężnych, ale również składnikach majątku w innej postaci.



Wbrew temu, co mogłoby się wydawać, podatek od spadków i darowizn w Polsce nie jest szczególnie wysoki, a w praktyce – w wielu przypadkach – można uniknąć jego zapłaty. Jednak aby nie powstał taki obowiązek, nie można tkwić w beczynności i zignorować rozliczenia z fiskusem – niejednokrotnie konieczne jest podjęcie pewnych działań o charakterze formalnym.

Musisz pamiętać o podatku

Podatek od spadków i darowizn jest daniną, którą musisz zapłacić, jeżeli otrzymasz za darmo rzeczy (w tym pieniądze) lub prawa majątkowe tytułem:

- dziedziczenia, zapisu zwykłego, dalszego zapisu, zapisu windykacyjnego, polecenia testamentowego;
- darowizny, polecenia darczyńcy;
- zasiedzenia;
- nieodpłatnego zniesienia współwłasności;
- zachowku, jeżeli uprawniony nie uzyskał go w postaci ucywnionej przez spadkodawcę darowizny lub w drodze dziedziczenia albo w postaci zapisu;
- nieodpłatnej: renty, użytkowania oraz służebności.

Świadczenia, które nie podlegają opodatkowaniu

Badając, czy możliwe jest uniknięcie podatku od spadków i darowizn, musisz zweryfikować

ważć zarówno to od kogo, ale również co jest ci nieodpłatnie przekazywane. Prawodawca stworzył bowiem krótką listę świadczeń, których nabycie (w odpowiedni sposób) nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.

Jeżeli nie jesteś obcokrajowcem (tj. masz polskie obywatelstwo lub stałe miejsce pobytu w kraju nad Wisłą), to podatek od spadków i darowizn w ogóle nie ma zastosowania, jeżeli w drodze darowizny otrzymasz prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa do projektów wynalazczych, znaki towarowe i wzory zdobnicze oraz wierzycelności wynikające z nabycia tych praw.

Wyłączenie takie ma charakter przedmiotowy, co oznacza, że bez znaczenia jest to, jaka jest wartość darowanych praw, czy istnieje pokrewieństwo pomiędzy darczyńcą a obdarowanym. Decyduje jedynie to, co jest przedmiotem darowizny, np. prawa do napisanej przez dalekiego krewnego książki z przepisami cukierniczymi. W wyniku takiej darowizny mimo prawa swobodnego dysponowania prawami, udostępniając je np. wydawnictwom, które chciały wydać taką książkę. Zakładając, że wartość praw jest wysoka, darowizna taka nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.

Przekazanie darmowe tych praw majątkowych znajduje się poza zakresem stosowania podatku od spadków i darowizn nie tylko

w przypadku, gdy są one darowane, ale również w przypadku ich nabycia w drodze spadkobrania oraz zapisu windykacyjnego (czyli wskazania konkretnej rzeczy lub prawa, które ma być odziedziczone przez określoną osobę). Podobnie w przypadku darowanego lub dziedziczonego patentu. Otrzymałszy taki zapis/darowiznę, bez względu na wysoką wartość oraz całkowity brak pokrewieństwa, nie występuje podatek, gdyż przedmiotem zapisu jest patent, więc nie ma on tu zastosowania. Jeżeli nie chcemy, aby obdarowany lub nasz spadkobierca lub zapisobiorca zapłacił podatek od spadków i darowizn, powinniśmy rozważyć przekazanie mu praw majątkowych z powyższej listy (o ile oczywiście mamy taką możliwość – co zapewne nie jest częste). Ważne jest, że wyłączone są również wierzycelności wynikające z takich praw.

Nie tylko wymienione prawa majątkowe nie podlegają podatkowi od spadków i darowizn. Poza krąg zdarzeń obciążonych taką daniną prawodawca wyłączył również:

- nabycie w drodze dziedziczenia środków z pracowniczego programu emerytalnego;
- nabycie w drodze spadku środków zgromadzonych na rachunku zmarłego członka otwartego funduszu emerytalnego;
- nabycie w drodze spadku środków zgromadzonych na indywidualnym koncie emerytalnym oraz na indywidualnym koncie zabezpieczenia emerytalnego;

• nabycie w drodze spadku kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Należy jednak zwrócić uwagę na to, że przypadki te związane są z uzyskaniem darowizny w wyniku dziedziczenia, a pomimo to w każdym z nich właściwym podatkiem jest PIT, a nie podatek od spadków i darowizn.

Opracowane na podstawie Kowalski R.: „Jak uniknąć zapłaty podatku od darowizn na przykładach”. Wydawnictwo LEX.

Od 1 stycznia br. fiskus może łatwiej wykreślić firmę z rejestru czynnych podatników

Zgodnie z nowelizacją Ustawy o podatku od towarów i usług rozszerzono katalog sytuacji, w których następuje wykreślenie podatnika z rejestru jako podatnika VAT bez konieczności zawiadomiania go o tym. Takie działania będą miały wpływ na sytuację finansową kontrahenta, który nieświadomy otrzymania faktury od wykreślonej firmy, straci prawo do odliczenia zawartego w niej podatku VAT. Przy czym odliczenie VAT-u z faktury wystawionej przez nieistniejącego podatnika grozi 100-proc. sankcją VAT oraz postępowaniem za przestępstwo karno-skarbowe. Ponadto kontrahent też może być skreślony z rejestru czynnych podatników – za niezachowanie czujności, gdyż zgodnie z nowym brzmieniem przepisu podatnik wcale nie musi „wiedzieć”, wystarczy, by miał „uzasadnione podstawy do tego, aby przypuszczać”, że dostawcy lub nabywcy nierzetelnie rozliczają VAT. W świetle nowego prawa żaden podmiot funkcjonujący na rynku nie może czuć się bezpieczny, trudno bowiem, by podatnik miał wiedzę na temat wszystkich firm biorących udział w obrocie gospodarczym. Wykreślenie podmiotu może doprowadzić do utraty wiarygodności w oczach potencjalnych kontrahentów oraz utraty zamówień. Największe zatem skutki poniosą podatnicy będący ofiarą oszustwa, gdyż dodatkowo będą oni zobligowani do ubiegania się o ponowną rejestrację w rejestrze czynnych podatników i przejścia przez żmudną procedurę urzędniczą.

KFK EXPERT zaleca, aby na bieżąco sprawdzać swoich kontrahentów, czy są czynnymi podatnikami VAT (wystarczy wpisać NIP firmy w bazie Ministerstwa Finansów ppslugi.mf.gov.pl), a uzyskane potwierdzenie warto załączyć do każdej faktury od zweryfikowanego kontrahenta. Tylko w ten sposób zabezpieczymy się przed działaniami przyjaznego państwa, w innym przypadku podczas kontroli będziemy bezsilni.

Kancelaria Finansowo-Księgowa EXPERT® Sp. z o.o.

ul. Dąbrówki 10, 40-085 Katowice
tel: 32 253 70 61; fax: 32 253 70 62
tel kom: 512 270 953
biuro@kancelaria-expert.pl; www.kancelaria-expert.pl
<https://www.facebook.com/kancelariexpertkatowice>